

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Κουλαφέτη
Τηλέφωνο: 2131516209
e-mail: ypertns@ypakp.gr

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ. 1205Ε**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: «Καταγγελία για ευθεία επίθεση στους εργαζόμενους και τα συνδικάτα τους στα Χανιά».

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. **7427/14-9-2022 Ερώτηση**.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή κα Αγγελική Αδαμοπούλου, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Με τις διατάξεις του άρθρου 66 του ν. 4808/21 (Α' 101) προβλέπεται ότι:

«1. Η καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου από τον εργοδότη είναι άκυρη, εφόσον: α) Οφείλεται σε δυσμενή διάκριση σε βάρος του εργαζομένου ή εκδικητικότητα λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, πολιτικών φρονημάτων, θρησκευτικών ή φιλοσοφικών πεποιθήσεων, γενεαλογικών καταβολών, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενετήσιου ή σεξουαλικού προσανατολισμού, ηλικίας, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, αναπηρίας, ή συμμετοχής ή μη σε συνδικαλιστική οργάνωση, ή β) γίνεται ως αντίδραση σε ενάσκηση νομίμου δικαιώματος του εργαζομένου ή γ) **αντίκειται σε άλλη ειδική διάταξη νόμου, ιδίως, όταν πρόκειται για απόλυση: γα)** που οφείλεται σε διάκριση για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 1 του ν. 4443/2016 (Α' 232) ως αντίμετρο σε καταγγελία ή

αίτημα παροχής έννομης προστασίας, για τη διασφάλιση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4443/2016, γβ) που οφείλεται στην άσκηση των δικαιωμάτων σε περίπτωση βίας και παρενόχλησης, σύμφωνα με το άρθρο 13, γγ) των εγκύων και τεκουσών γυναικών, όπως και του πατέρα του νεογεννηθέντος τέκνου για το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 15 του ν. 1483/1984 (Α' 153), όταν δεν συντρέχει σπουδαίος λόγος, γδ) ως αντίδραση στο αίτημα ή τη λήψη οποιασδήποτε άδειας που προβλέπεται στο Μέρος ΙΙΙ, σύμφωνα με το άρθρο 48, ή ευέλικτης ρύθμισης για λόγους φροντίδας του τέκνου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 31, γε) κατά τη διάρκεια της άδειας αναψυχής, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 5 του α.ν. 539/1945 (Α' 229), γστ) των πολύτεκνων, αναπήρων και εν γένει προστατευόμενων προσώπων, που έχουν τοποθετηθεί σύμφωνα με τον ν. 2643/1998 (Α' 220), όταν δεν έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2643/1998, γζ) των στρατευμένων, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 3514/1928 (Α' 77), γη) των μετεκπαιδευόμενων εργαζομένων σε τουριστικές επιχειρήσεις, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 1077/1980 (Α' 225), γθ) που γίνεται κατά παράβαση της νομοθεσίας περί ομαδικών απολύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 1387/1983 (Α' 110), **γι) των συνδικαλιστικών στελεχών, όπως ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 1264/1982 (Α' 79), καθώς και των μελών των συμβουλίων εργαζομένων, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 1767/1988 (Α' 63), όπως και των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και των εκπροσώπων των εργαζομένων, που ασκούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της διαδικασίας για την ενημέρωση και τη διαβούλευση της παρ. 3 του άρθρου 56 του ν. 4052/2012 (Α' 41), σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 64 του ν. 4052/2012, κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 1264/1982, όταν δεν συντρέχει σπουδαίος λόγος, για) που οφείλεται σε νόμιμη συνδικαλιστική δράση του εργαζομένου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 1264/1982, γιβ) λόγω μη αποδοχής από τον εργαζόμενο πρότασης του εργοδότη για μερική απασχόληση ή εκ περιτροπής εργασία, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 38 του ν. 1892/1990 (Α' 101), γιγ) των εργαζομένων που αρνούνται τη διευθέτηση, που έχει συμφωνηθεί συλλογικά και η άρνησή τους δεν είναι αντίθετη με την καλή πίστη, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 και την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 1892/1990, καθώς και των εργαζομένων που δεν υπέβαλαν αίτημα για διευθέτηση, σύμφωνα με την παρ. 6**

του άρθρου 41 του ν. 1892/1990, αν και τους ζητήθηκε από τον εργοδότη, γιδ) των εργαζομένων που ασκούν το δικαίωμα αποσύνδεσης της παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 3846/2010 (Α' 66).

2. Αν ο εργαζόμενος αποδείξει ενώπιον δικαστηρίου πραγματικά περιστατικά ικανά να στηρίξουν την πεποίθηση ότι η απόλυση έγινε για κάποιον από τους λόγους της παρ. 1, εναπόκειται στον εργοδότη να αποδείξει ότι η απόλυση δεν έγινε για τον προβαλλόμενο λόγο.

3. Εάν η απόλυση πάσχει για λόγο διαφορετικό από τους λόγους της παρ. 1, το δικαστήριο, αντί οποιασδήποτε άλλης συνέπειας, μετά από αίτημα είτε του εργαζομένου είτε του εργοδότη, επιδικάζει υπέρ του εργαζομένου ποσό πρόσθετης αποζημίωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τακτικών αποδοχών τριών (3) μηνών ούτε μεγαλύτερο του διπλάσιου της κατά νόμο αποζημίωσης, λόγω καταγγελίας κατά τον χρόνο απόλυσης. Το αίτημα υποβάλλεται από τον εργαζόμενο ή από τον εργοδότη σε οποιοδήποτε στάδιο της δίκης, σε πρώτο ή δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας. Κατά τον καθορισμό του ποσού της πρόσθετης αποζημίωσης, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του ιδίως, την ένταση του πταίσματος του εργοδότη και την περιουσιακή και οικονομική κατάσταση του εργαζομένου και του εργοδότη.

4. Ο εργαζόμενος που επικαλείται ελάττωμα της καταγγελίας κατά την παρ. 1 δικαιούται να ζητήσει, αντί για την αναγνώριση ακυρότητας της καταγγελίας και την επέλευση των συνεπειών της ακυρότητας, την επιδίκαση της πρόσθετης αποζημίωσης της παρ. 3.

5. Εάν κατά την καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας δεν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3198/1955 (Α' 98) και με εξαίρεση την καταβολή της αποζημίωσης απολύσεως, το κύρος της καταγγελίας ισχυροποιείται, εφόσον ο εργοδότης καλύψει την τυπική παράλειψη εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την επίδοση της σχετικής αγωγής ή από την υποβολή αιτήματος επίλυσης εργατικής διαφοράς. Στην περίπτωση, που η πλήρωση των συγκεκριμένων προϋποθέσεων γίνει μετά την ως άνω προθεσμία, η πλήρωση αυτή λογίζεται ως νέα καταγγελία και η προηγούμενη ως ανυπόστατη. Όταν το ποσό της αποζημίωσης υπολείπεται του ποσού της νόμιμης αποζημίωσης, λόγω προφανούς σφάλματος ή εύλογης αμφιβολίας ως προς τη βάση υπολογισμού αυτής, δεν αναγνωρίζεται η ακυρότητα της καταγγελίας, αλλά διατάσσεται η συμπλήρωση της αποζημίωσης καταγγελίας.

6. Σε αγωγή που περιέχει αίτημα για πρόσθετη αποζημίωση της παρ. 3 κατ' ενάσκηση του δικαιώματος της παρ. 4, δεν μπορεί να σωρεύεται αίτημα για την αναγνώριση της ακυρότητας της καταγγελίας και την επέλευση των εννόμων συνεπειών της ακυρότητας, εφόσον τα δύο αιτήματα στηρίζονται στην ίδια ιστορική και νομική βάση. Σώρευση των δύο αιτημάτων κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, ακόμη και επικουρική, οδηγεί στην απόρριψη αμφοτέρων ως απαράδεκτων.» (σχ. Εγκύκλιος Υπουργείου Εργασίας: «Οδηγίες για την εφαρμογή του Κεφαλαίου Α' «ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» (άρθρα 55-57) του μέρους IV του Ν.4808/2021 (Α'101)).

Β. Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 69 του ν.4808/21, αναφορικά με τη συμβατική σχέση ψηφιακών πλατφορμών με παρόχους υπηρεσιών, καθορίζεται ότι:

«1.Οι ψηφιακές πλατφόρμες συνδέονται με τους παρόχους υπηρεσιών με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ή συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου.

2. Η σύμβαση μεταξύ ψηφιακής πλατφόρμας και παρόχου υπηρεσιών τεκμαίρεται ότι δεν είναι εξαρτημένης εργασίας, εφόσον ο πάροχος υπηρεσιών δικαιούται, βάσει της σύμβασής του, σωρευτικά: α) Να χρησιμοποιεί υπεργολάβους ή υποκατάστατους για να παρέχουν τις υπηρεσίες που έχει αναλάβει να προσφέρει. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται, ακόμη και αν η ψηφιακή πλατφόρμα αξιώνει οι υπεργολάβοι και υποκατάστατοι του παρόχου υπηρεσιών να έχουν υποβληθεί σε εκπαίδευση ή να φέρουν στολή ή να τηρούν τους όρους υγιεινής και ασφάλειας ή να έχουν τύχει των κατάλληλων εξετάσεων υγείας και γενικότερα να συμμορφώνονται προς τους γενικούς όρους παροχής υπηρεσιών, υγιεινής και ασφάλειας που ισχύουν για τους παρόχους υπηρεσιών, που συνδέονται συμβατικώς με τη συγκεκριμένη πλατφόρμα. β) Να επιλέγει τα διάφορα έργα που η ψηφιακή πλατφόρμα του προτείνει να αναλάβει ή να θέτει μονομερώς ο ίδιος τον μέγιστο αριθμό τέτοιων έργων που εκάστοτε θα αναλαμβάνει, ο οποίος μπορεί και να μεταβάλλεται, υπό την προϋπόθεση ότι πάντοτε καθορίζεται μονομερώς από τον ίδιο. γ) Να παρέχει τις ανεξάρτητες υπηρεσίες του προς οποιονδήποτε τρίτο ή να εκτελεί έργα για οποιονδήποτε τρίτο, συμπεριλαμβανομένων ανταγωνιστών της ψηφιακής πλατφόρμας. δ) Να καθορίζει ο ίδιος τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του, εντός δεδομένων χρονικών πλαισίων, προσαρμόζοντάς τον στις προσωπικές του ανάγκες και όχι με βάση τα συμφέροντα της ψηφιακής πλατφόρμας.».

Επίσης, με τον ν. 4808/2021 αναγνωρίστηκαν για πρώτη φορά για τους εργαζομένους στις ψηφιακές πλατφόρμες, με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή

έργου, τα δικαιώματα σύστασης επαγγελματικών οργανώσεων, απεργίας και σύναψης συλλογικών συμφωνιών. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του άρθρου 70 του παραπάνω νόμου ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 70 Συνδικαλιστικά δικαιώματα παρόχων υπηρεσιών - φυσικών προσώπων

1. Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, δικαιούνται να συστήνουν οργανώσεις, με σκοπό την προώθηση των επαγγελματικών συμφερόντων τους.

2. Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, έχουν δικαίωμα απεργίας, το οποίο ασκούν οι οργανώσεις της παρ. 1. Τα άρθρα 19 έως 22 του ν. 1264/1982 (Α' 79) εφαρμόζονται αναλογικώς.

3. Οι οργανώσεις της παρ. 1 δικαιούνται να διαπραγματεύονται συλλογικώς και να καταρτίζουν συλλογικές συμφωνίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1876/1990 (Α' 27)».

Γ. Η συνδικαλιστική ελευθερία και δράση στη χώρα μας προστατεύεται και ρυθμίζεται με το ν. 1264/1982 (Α' 79), ο οποίος κατοχυρώνει τα συνδικαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων και ρυθμίζει την ίδρυση, οργάνωση, λειτουργία και δράση των συνδικαλιστικών τους οργανώσεων, εφόσον υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του, ήτοι πρόκειται για εργαζόμενους που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου (μισθωτοί), στους οποίους περιλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στο δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. (αρ.1 παρ.1).

Συγκεκριμένα, με το άρθρο 14 του ν. 1264/1982, όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 14

Προστασία και διευκολύνσεις συνδικαλιστικής δράσης

1. Τα όργανα του Κράτους έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της ανεμπόδιστης άσκησης του δικαιώματος για την ίδρυση και αυτόνομη λειτουργία των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

2. Απαγορεύεται στους εργοδότες, σε πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό τους και σε οποιονδήποτε τρίτο να προβαίνουν σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη που κατατείνει στην παρακώλυση της άσκησης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και ιδιαίτερα:

α) να ασκούν επιρροή στους εργαζόμενους, για την ίδρυση ή μη ίδρυση συνδικαλιστικής οργάνωσης,

β) να επιβάλουν ή να παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο την προσχώρηση εργαζομένων σε ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση,

γ) να απαιτούν από τους εργαζομένους δήλωση συμμετοχής, μη συμμετοχής ή αποχώρησης από συνδικαλιστική οργάνωση,

δ) να υποστηρίζουν ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση με οικονομικά ή με άλλα μέσα,

ε) να επεμβαίνουν με οποιονδήποτε τρόπο στη διοίκηση, στη λειτουργία και στη δράση των συνδικαλιστικών οργανώσεων,

στ) να μεταχειρίζονται με ευμένεια ή δυσμένεια τους εργαζομένους, ανάλογα με τη συμμετοχή τους σε ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση.

3. Δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων εργοδότες.

4. Είναι άκυρη η καταγγελία της σχέσης εργασίας για νόμιμη συνδικαλιστική δράση.

5. Είναι άκυρη η καταγγελία της σχέσης εργασίας:

α) των μελών της διοίκησης της συνδικαλιστικής οργάνωσης, σύμφωνα με το άρθρο 92 του Αστικού Κώδικα,

β) των μελών της προσωρινής, σύμφωνα με το άρθρο 79 του Αστικού Κώδικα, διοίκησης συνδικαλιστικής οργάνωσης που διορίζει το δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα ή

γ) των μελών της διοίκησης που εκλέγονται προσωρινά κατά την ίδρυση συνδικαλιστικής οργάνωσης.

Η απαγόρευση ισχύει κατά τη διάρκεια της θητείας τους και ένα χρόνο μετά τη λήξη της, εκτός εάν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παρ. 10.

6. Η παραπάνω προστασία παρέχεται στην ακόλουθη έκταση:

α) εάν η οργάνωση έχει ως διακόσια (200) μέλη, προστατεύονται πέντε (5) μέλη της διοίκησης,

β) εάν η οργάνωση έχει ως χίλια (1.000) μέλη, προστατεύονται επτά (7) μέλη της διοίκησης,

γ) εάν η οργάνωση έχει περισσότερα από χίλια (1.000) μέλη προστατεύονται εννέα (9) μέλη της διοίκησης.

7. Τη σειρά των μελών που προστατεύονται ορίζει το καταστατικό. Εάν το καταστατικό δεν το προβλέπει ειδικά, προστατεύονται κατά σειρά ο Πρόεδρος, ο

Αναπληρωτής Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας, ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας, ο Ταμίας και οι λοιποί κατά την τάξη της εκλογής. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων συνδικαλιστικών οργανώσεων στον ίδιο εργοδότη, ο συνολικός αριθμός των προστατευόμενων μελών, που εργάζονται στον ίδιο εργοδότη, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το διπλάσιο του αντίστοιχου αριθμού που αναφέρεται στις περ. α', β' και γ' της παρ. 6. Στην περίπτωση αυτήν, ο αριθμός των μελών της διοίκησης της κάθε συνδικαλιστικής οργάνωσης που προστατεύεται προκύπτει από τη διαίρεση του μέγιστου αριθμού κατά το προηγούμενο εδάφιο, διά του ποσοστού των μελών της οργάνωσης που ψήφισαν στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη διοίκησης επί του συνόλου των μελών όλων των οργανώσεων που ψήφισαν στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη διοικήσεων. Εφόσον προκύπτουν δεκαδικοί αριθμοί, στρογγυλεύονται στον αμέσως μεγαλύτερο ακέραιο και ο συνολικός αριθμός προστατευόμενων μελών, που εργάζονται στην επιχείρηση, αυξάνεται αναλόγως.

8. Προστατεύονται επίσης τα πρώτα είκοσι ένα (21) ιδρυτικά μέλη της πρώτης υπό σύσταση συνδικαλιστικής οργάνωσης της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης ή του επαγγελματικού κλάδου απασχόλησης, εφόσον στην επιχείρηση εργάζονται περισσότεροι από ογδόντα (80) εργαζόμενοι. Η προστασία αυτή ισχύει για έναν χρόνο από την ημέρα της υπογραφής της ιδρυτικής πράξης. Εάν η υπό σύσταση οργάνωση δεν συσταθεί πραγματικά εντός έξι (6) μηνών από την υπογραφή της ιδρυτικής πράξης, η προστασία των ιδρυτικών μελών παύει και ισχύει για τα μέλη της επόμενης υπό σύσταση οργάνωσης.

9. Με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 1256/1982 (Α' 65), δεν επιτρέπεται μετάθεση των εργαζομένων που αναφέρονται στις παρ. 5, 6, 7, 8, εάν αυτή δεν είναι απολύτως αναγκαία για τη λειτουργία της επιχείρησης ή δεν επιβάλλεται από λόγους προστασίας της υγείας.

10. Η καταγγελία της σχέσης εργασίας των προσώπων που προστατεύονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, επιτρέπεται υπό τους όρους της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 1483/1984 (Α' 153). Για τον δικαστικό έλεγχο των απολύσεων αυτών εφαρμόζονται η διαδικασία και οι προθεσμίες της παρ. 4 του άρθρου 22. Η αγωγή επιδίδεται τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από τη δικάσιμο που έχει προσδιορισθεί για τη συζήτησή της. Πρόσθετες παρεμβάσεις μπορούν να ασκούνται και προφορικά, ενώπιον του ακροατηρίου, πριν από την έναρξη της συζήτησης της αγωγής.

11. Για την προστασία των συνδικαλιστικών στελεχών που συμμετέχουν στην Εκτελεστική Επιτροπή, στη Γραμματεία της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων και στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια Εργαζομένων των ομίλων επιχειρήσεων έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων.».

Δ. Για τους εργαζόμενους διανομείς ισχύουν οι γενικές προστατευτικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στον Κώδικα Νόμων για την Υγεία & Ασφάλεια των Εργαζομένων (ΚΝΥΑΕ) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010 (Α' 84), σύμφωνα με τις οποίες ο εργοδότης είναι αποκλειστικά υπεύθυνος να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας (άρθρ. 42, παρ.1), λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκών μέσων (άρθρ. 42, παρ.5).

Πέρα των ανωτέρω ρυθμίσεων, ισχύουν οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 4611/2019 (Α'73), για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων που χρησιμοποιούν μοτοποδήλατο ή μοτοσυκλέτα ιδιοκτησίας ή κατοχής του εργοδότη για τη μεταφορά ή την διανομή προϊόντων, σύμφωνα με τις οποίες ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος:

- I. Να λαμβάνει όλα τα μέτρα ώστε τα οχήματα να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα και συντηρημένα
- II. Να εφοδιάζει με τον κατάλληλο εξοπλισμό προστασίας τους εργαζομένους (προστατευτικό κράνος, πανωφόρι κατάλληλο για την προστασία του αναβάτη, αδιάβροχη προστασία, γάντια και ανακλαστικό γιλέκο)
- III. Να διαθέτει επαρκείς πληροφορίες και γραπτές οδηγίες σχετικά με τον εξοπλισμό προστασίας οι οποίες θα πρέπει να είναι κατανοητές για τους εργαζομένους
- IV. Τα προβλεπόμενα μέτρα σε καμία περίπτωση να μην συνεπάγονται οικονομική επιβάρυνση για τους εργαζομένους.

Για την εφαρμογή της παραπάνω νομοθετικής πρόβλεψης έχει εκδοθεί η αρ. πρωτ. οικ. 29613/1754/2019 με ΑΔΑ: Ω9Υ3465Θ1Ω-7Ρ0 εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν.4808/2021, οι διατάξεις του ανωτέρω άρθρου και νόμου εφαρμόζονται αναλογικά και στους παρόχους υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων

υπηρεσιών ή έργου για τη διανομή ή μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων. Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της σχέσης μεταξύ παρόχου υπηρεσιών και συνεργατικής ψηφιακής πλατφόρμας, επιτρέπεται να συμφωνείται, αντί για την παροχή προστατευτικού κράνους, να αποδίδεται ορισμένο χρηματικό ποσό, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 της αριθ.29510/28/3/2022 Υ.Α (Β 1542). Με αντίστοιχο τρόπο αποδίδεται και η προσαύξηση του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού σε περίπτωση χρήσης ιδίου μέσου υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 της ανωτέρω απόφασης.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια επικράτησης ιδιαίτερως δυσμενών καιρικών συνθηκών και με την επιφύλαξη έκδοσης οριζόντιου χαρακτήρα αποφάσεων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας περί απαγόρευσης δραστηριότητας, έχουν εφαρμογή για την εργασία των διανομέων και οι εγκύκλιες οδηγίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με τις οποίες τονίζεται η υποχρέωση των εργοδοτών να παρέχουν τα αναγκαία μέσα προστασίας και να προβαίνουν στην παύση εργασιών όπου είναι αναγκαίο λόγω των ακραίων καιρικών φαινομένων.

Συνημμένα σας διαβιβάζουμε το αριθ. πρωτ. ΕΞ-434139-2022/10031/10-10-2022 έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» για ενημέρωσή σας ως προς τον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας που επιτελούν τα αρμόδια όργανά της σε επιχειρήσεις διανομής προϊόντων και αντικειμένων.

Ε. Ως προς τα θέματα ασφάλισης των διανομέων, σημειώνεται ότι η ασφάλιση είναι παρακολούθημα της εργασίας, η οποία χαρακτηρίζεται ως μισθωτή ή ως αυτοαπασχόληση. Προκειμένου να χαρακτηριστεί το είδος της απασχόλησης, εξετάζονται τα πραγματικά περιστατικά λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τα χαρακτηριστικά της κατά περίπτωση παρεχόμενης εργασίας ή υπηρεσίας.

Δεδομένου ότι στο πλαίσιο της άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, παροχής ψηφιακών υπηρεσιών διαμεσολάβησης μεταξύ χρηστών (πελατών) και παρόχων (επιχειρήσεων), ιδίως στον χώρο της εστίασης, απασχολούνται φυσικά πρόσωπα ως διανομείς προϊόντων, με δίκυκλα κυρίως οχήματα, για λογαριασμό της εταιρείας παροχής υπηρεσιών μέσω πλατφόρμας, από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εκδόθηκε η αριθμ. οικ. 45628/414/ 4 - 11- 2020 εγκύκλιος με την οποία δόθηκαν διευκρινίσεις αναφορικά με το είδος της εργασιακής σχέσης και την ασφάλιση των διανομέων που απασχολούνται σε επιχειρήσεις ψηφιακών υπηρεσιών διαμεσολάβησης.

Σύμφωνα με την εν λόγω εγκύκλιο το είδος της απασχόλησης των διανομένων προϊόντων (εστίασης) μέσω πλατφόρμας, ανάλογα με τη φύση και τα χαρακτηριστικά της κατά περίπτωση παρεχόμενης εργασίας ή υπηρεσίας, μπορεί να προσιδιάζει είτε στη φύση και τα χαρακτηριστικά της εξαρτημένης σχέσης εργασίας, οπότε τα πρόσωπα αυτά υπάγονται στο ασφαλιστικό καθεστώς του e-ΕΦΚΑ/πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ως μισθωτοί είτε στη φύση και τα χαρακτηριστικά της παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών, ως ελεύθερου επαγγέλματος, οπότε τα πρόσωπα αυτά υπάγονται στο ασφαλιστικό καθεστώς του e-ΕΦΚΑ/πρώην ΟΑΕΕ, ως αυτοαπασχολούμενοι.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, με σκοπό μεταξύ άλλων και την αντιμετώπιση της έλλειψης πλαισίου, το οποίο να διακρίνει την παροχή σύμβασης εξαρτημένης εργασίας από την παροχή υπηρεσιών, στις περιπτώσεις των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες σε ψηφιακές πλατφόρμες, με τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 69 του ν.4808/2021 ορίσθηκε ότι οι ψηφιακές πλατφόρμες συνδέονται με τους παρόχους υπηρεσιών με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ή συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, τηρουμένων συγκεκριμένων προϋποθέσεων, ενώ τεκμαίρεται ότι δεν είναι εξαρτημένης εργασίας με τους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο.

Σημειώνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, δεν δεσμεύεται η κρίση του ασφαλιστικού οργάνου μεταγενεστέρως, *με βάση τα πραγματικά στοιχεία της ήδη παρασχεθείσας εργασίας, την εκτίμηση των πραγματικών όρων και συνθηκών παροχής αυτής και την υφιστάμενη νομοθεσία*, να θεωρήσει αυτή ως εξαρτημένη, δεδομένου ότι η αρμοδιότητα της διακρίβωσης της κάθε ασφαλιστικής περίπτωσης και εν προκειμένω της ασφάλισης των εν λόγω προσώπων, ανήκει στον e-ΕΦΚΑ και στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του.

Τέλος, όσον αφορά την ένταξη της ειδικότητας των διανομένων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3863/2010 (Α' 115), ο πίνακας των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών καταρτίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ύστερα από γνώμη της Διαρκούς Επιτροπής Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών, που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 3790/2009 (Α' 143) και γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.). Κατά τα ανωτέρω, εκδόθηκε η αριθ. Φ.10221/οικ.26816/929/30.11.2011 Υπουργική Απόφαση «Βαριές και ανθυγιεινές εργασίες» (Β' 2778), με την οποία καταρτίσθηκε ο ισχύων πίνακας Βαρέων και

Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από την 01.01.2012. Η αναφερόμενη απόφαση αφορά σε ασφαλισμένους του πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ και ήδη του e-ΕΦΚΑ και αντικαθιστά εξ ολοκλήρου την παρ. 1 του άρθρου 104 του Κανονισμού Ασφάλισης του πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ.

Με την εν λόγω απόφαση επανακαθορίστηκαν οι χώροι, οι εργασίες και οι ειδικότητες, οι οποίες υπάγονται στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα. Συνεπώς από 01.01.2012 οι απασχολούμενοι στις καθοριζόμενες εργασίες και ειδικότητες ασφαλίζονται κατά τον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων, με την προϋπόθεση ότι, η απασχόλησή τους παρέχεται μόνο στις ειδικά απαριθμούμενες, στην ανωτέρω απόφαση, εργασίες και ειδικότητες. Ειδικότερα, στην ενότητα Α αυτής καθορίζονται ρητά συγκεκριμένοι χώροι εργασίας, στους οποίους οι απασχολούμενοι με τις αναφερόμενες ειδικότητες, υπάγονται στην ασφάλιση των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων, ενώ στην ενότητα Β καθορίζονται ειδικότητες εργαζομένων που υπάγονται στον οικείο Κανονισμό, ανεξάρτητα από τις επιχειρήσεις ή το χώρο εργασίας, όπου απασχολούνται.

Ειδικότερα στην περίπτωση 51 της ενότητας Α της ανωτέρω Υ.Α στο χώρο εργασίας «Επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές» περιλαμβάνονται οι ειδικότητες «Οδηγοί βαρέων φορτηγών μεικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων, λεωφορείων, πούλμαν, οχημάτων σταθερής τροχιάς, οδηγοί ταξί νομού Αττικής και Θεσσαλονίκης, οδηγοί και βοηθοί ασθενοφόρων – διασώστες, καθαριστές λεωφορείων».

Σημειώνεται ακόμα ότι κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 20 του ν.3790/2008, εκδόθηκε η αριθ. πρωτ. 39535/Δ1.13239/2019/26.05.2020 (ΑΔΑ:6Α5Ψ46ΜΤΛΚ-Ο7Ν) Υπουργική Απόφαση, με την οποία συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Επιτροπή Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων, με αρμοδιότητα τη γνωμοδότηση για την υπαγωγή εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, με βάση αιτήματα τα οποία είχαν υποβληθεί και εκκρεμούσαν στην αρμόδια υπηρεσία. Η εν λόγω Επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της και με βάση τα αιτήματα τα οποία εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών της, εξέδωσε πόρισμα με το οποίο γνωμοδοτεί υπέρ της ένταξης συγκεκριμένων κατηγοριών εργαζομένων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα. Για την κατάρτιση πάντως νέου πίνακα ΒΑΕ απαιτείται η γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.) και η έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Διευκρινίζεται, ότι κατά τη λειτουργία της προαναφερόμενης επιτροπής δεν υποβλήθηκε και ως εκ τούτου δεν συζητήθηκε αίτημα για ένταξη των διανομέων στα ΒΑΕ.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, πέραν των αιτημάτων τα οποία δεν εξετάστηκαν και εκκρεμούν, εξακολουθεί να συλλέγει αιτήματα ένταξης στο καθεστώς των Β.Α.Ε., καταρτίζοντας κατάλογο για μελλοντική εξέτασή τους.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Συνημμένα:

1. Το αρ. πρ. ΕΞ-434139-2022/10031/10-10-2022 έγγραφο.